

Българското кино набира ново самочувствие

От 11 до 18 април 2019 г., в рамките на Единайсетия фестивал на родното кино, почитателите на филмовото изкуство в чешката столица имаха възможност да видят някои от най-награждаваните, харесвани и актуални български филми. Кинопанорамата традиционно бе организирана от Българския културен институт и Българското посолство в Прага. Събитието се проведе под патронажа на Министерствата на културата на Чехия и България и на община Прага.

Всепризнат домакин на новопредставяните филми отново бе кино „Луцерна“, а в кино „Пилоту“ можеха да бъдат видяни вече показвани, но обичани и радващи се на голям интерес ленти като „Потъването на Созопол“, „Лили рибката“, „Каръци“ и „Вездесъщият“.

Тържественото откриване на Фестивала се състоя на 11 април, в присъствието на чуждестранни дипломати, чешки и български любители на нашето кино. Официални гости на събитието бяха Н. Пр. посланик Йордан Първанов, актьорът Васил Банов, продуцентът Антоанета Бачурова и режисьорът Владимир Люцканов. Форумът бе открит от директора на БКИ, г-жа Галина Тодорова, която предостави думата на посланик Първанов за приветствие. Той поздрави публиката с „добре дошли“ и изтъкна, че Фестивалът е „очаквана възможност за запознаване с постиженията на българското кино, което през последните години набира ново самочувствие. Филмите, които ще видите са много различни в жанрово и тематично отношение, радват се зрителски интерес и на интереса на филмовата критика“. Господин Първанов не пропусна да подчертае, че родните филми са търсени от световните фестивали и печелят награди, и е радостно, че една, макар

и малка част от тях, може да види и чешката публика. Българският посланик изрази своята благодарност към кино „Луцерна“, същевременно не скривайки възхищението си от него и сподели мечтата на киномажите в нашата страна – и най-старото българско кино „Модерен театър“, създадено почти по същото време, през 1908 г., да има подобна щастлива съдба. Посланик Йордан Първанов представи и филма, с който ще се открие форума, изтъквайки, че неговата премиера е била през 2017 на Фестивала в Кан, в рубриката „Особен поглед“.

Актьорът Васил Банов потвърди, че филмът „Посоки“, който предстои да видим, наистина е особен – например заради особения начин на заснемане на отделните кадри. Актьорът не скри обичта си към чешката столица и удоволствието да бъде отново тук и в това прекрасно кино.

„Посоки“ е дело на режисьора Стефан Командарев и е копродукция между България, Германия и Република Македония. Рисува София – предимно нощна, в сегашно време. Представя историите на шестима шофьори на такси, превъплътени от Васил Василев-Зуека, Ирини Жамбонас, Васил Банов, Асен Блатечки, Герасим Георгиев-Геро, Добрин Досев. Свързва ги радиопредаване на живо, разговор със слушателите. Коментират случая с един от шофьорите, ко-

гото виждаме в началото в 18-минутен непрекъснат кадър.

Преди прожекцията реших да се запозная с това, което ми предстои да видя и ето какво прочетох в „Капитал“: „Филмът бърка без упойка в отворените рани на обществото ни днес и сега. Прави го с непозната за новото българско кино директност. Кадрите са епизоди, няма хитрости с монтажа, камерата следи отблизо лицата на актьорите до развързката на случките. Те са с клиенти, различните лица на живеенето ни. В което пишеш жалби до тези, които командват корупционната машина. И усещането за провал е повсеместно, а насилието нормално. И емиграцията е последният начин да запазиш достойнството си. „Посоки“ е вик срещу смакването на човека, какъвто ня-

кога беше „Маргарит и Маргарита“ на Волев. Присъствието на самата Маргарита (Жамбонас), която тук отмъщава за откраднатия си живот, последвал 1988 г., затваря кръга. Но Командарев остава надежда. Тя е във взаимопомощта на нормалните“.

Горещитираното беше мнението на специалист-критик. Сега ще изкажа и своето мнение – на мен филмът не ми хареса. Смятам, че това е особено лош поглед върху българската действителност, от какъвто не мисля, че имаме нужда – всички я познаваме до болка, може би ние, живеещите в чужбина, малко по-слабо от тези, останали в България. Не е чудно, че дъщерята на мои приятели, българче в тийнейджърска възраст, израснало в спокойна Чехия, се разплака и продължи да плаче дори, когато след прожекцията разговаря с актьора Васил Банов. Не се осмелих да я попитам защо плаче, само мога да гадая – вероятно, защото не може да понесе така директно и болезнено показаната българска действителност, от която като че ли изход няма. Веднага обаче ще представя и още едно мнение – на напълно непознат чех, който след края на филма се обърна към мен и каза: „Страхотен филм, достоен за Холивуд!“ Ами това е, колкото хора, толкова и мнения, всеки решава сам за себе си!

Следващият фестивален ден представи два филма: „8'19“ на авторския колектив Кристина Грозева, Петър Вълчанов, Любомир Младенов, Надежда Косева, Теодор Ушев и Владимир Люцканов и „Нокаут или всичко, което тя написа“ на режисьора Ники Илиев. Шест кратки разказа на Георги Господинов се пренасят на големия екран в лентата „8 минути и 19 секунди“ (8'19"). Заглавието е заимствано от едноименната история от сборника „И всичко стана луна“, в която хората разполагат с цели 8 минути и 19 секунди, докато вестта за смъртта на Слънцето стигне до тях. По време на тържественото откриване публиката бе поканена да види филма лично от продуцента Антоанета Бачурова, още повече, че писателят Георги Господинов е известен и обичан в Чехия.

Третият филм на Ники Илиев е една уж комедийна история със сериозен философски привкус. Идеята на младия режисьор е да разкаже история, която да остави следа и да накара всеки зрител да се вгледа, както навътре в себе си, така и в различните около него. Води го желанието да направи завой, макар и лек, от чисто комедийния жанр. В този филм, подобно на предишните истории на Ники Илиев – „Чужденецът“ и „Живи легенди“ – участва чуждестранен актьор. Гари Дърден, познат на зрителите от сериала „От местопрестъплението“ и „Пришълецът“, влиза в главната роля, тази на Арън – бивш спортист с психически проблеми, на когото му се налага да се оттегли от ринга и да се отдаде на музиката – и придава естествен и различен поглед на проблемите, залегнали във филма. Участието му е интересно и привличащо вниманието.

Детският филм „Смартфонът беглец“ на режи-

Посланик Йордан Първанов открива Единиясетия филмов фестивал в Прага

Итка Троянова с професионален превод на думите на посланик Първанов, приветстващ официалните гости

Актьорът Васил Банов за „особения поглед“ на филма „Посоки“

Продуцентът Антоанета Бачурова покани всички на премиерата на „8'19“

Публиката очаква снетърпение поредното издание на Фестивала

Отляво надясно: Галина Тодорова, директор на БКИ, и посланик Йордан Първанов, на заден план – официалните гости

Васил Банов в непринуден разговор със зрителите

Актьорът изслушва мнението на почитателите си

съора Максим Генчев, прожектиран в третата фестивална вечер, разказва за трима тийнейджъри, които се опитват да намерят пари за лечението на едно дете. В търсене на заровено съкровище, те магически попадат в миналото сред страшни хайдути, където ги очакват големи приключения, но и застрашаващи живота опасности. Спасявайки се, те, без да искат, пренасят в настоящето двама от хайдутите. Лентата участва в София филм фест 2018, Международния детски кинофестивал КиКиФе, Schwäbisch Gmünd 2018, Световната инициатива за мир Award event Cannes 2018. Носител на наградата за интернационален детски филм Artisan Festival International Cannes.

„Врагове“ е исторически филм по сценарий и режисура на Светослав Овчаров. Музиката във филма е базирана на военни сигнали, използвани от българската войска според Устав за строевата служба от 1901 г. Сюжетът пренася зрителите повече от 100 години назад през пролетта на 1913 г. по време на Балканската война. Турски броненосец тероризира с далекобойните си оръдия българската армия. Въпреки противоречията помежду си, група отчаяни военни се заемат да пренесат по суша лодка. Те искат да я превърнат в жива торпила и да потопят броненосеца. По пътя се сблъскват с турски войници, които от врагове стават техни съюзници.

Последният филм от Фестивалната програма бе „Докато Ая спеше“ на без време починалия режисьор Цветодар Марков. Седемгодишната Ая прекарва много време в театъра, защото баща ѝ Асен е актьор. Една вечер Ая заспива в апаратната. След края на представлението интригите, предателствата и напрежението в театралната труппа ескалират. Причината е поредното конюнктурно решение на циничен и некомпетентен театрален директор, който заменя в репертоара спектакъла „Ричард III“ с „Вуйчо Ваньо“, като в главната роля, вместо Асен, е поканен друг актьор, по-печеливша и фаворизирана телевизионна звезда. Режисьорът на постановката не може да се справи и клакира избора с колежка-журналистка. Ситуацията потъпква професионализма с „голяма реклама“. Асен е отчаян, съпругата му Мила е уморена и прибира заспалото им дете у дома, където най-ценният пристан за семейството остава любовта. За участието си в лентата актьорът Стефан Денолюбов печели Награда за най-добра мъжка роля на XXXIII Фестивал на българския игрален филм „Златна роза“ във Варна.

Скъпи ми читатели, вероятно вече сте се досетили, че от всички изброени филми съм гледала само един – „Посоки“ – за съжаление, така се получи тази година, че нямаш възможност да видя останалите, затова Ви ги представям само информативно. По-важното е друго – българското кино се развива и върви напред, а организирани в Прага фестивали пренасят родното филмово изкуство и при ценителите в Чехия. ♦